

Încheiere premergătoare. Inadmisibilitatea căilor de atac

*judecător Dragoș Călin,
Curtea de Apel București,
vicepreședinte U.N.J.R.*

*judecător Alina Manuela Tăruș,
Tribunalul Olt,
co-președinte F.J.O.*

By the Decision No. 110/23.01.2007, not yet reported, the Tribunal of Olt Country (Tribunalul Olt) admitted the appeal directed separately against a preliminary order, that does not suspend the proceedings, quashing the order, by infringing intentionally the Article 299(1) together with the Article 282(2) of the Civil Procedure Code, relied in the case by the defendant.

Even if a referral of a case to another section of the Court to assess a possible order of joining two cases is considered as an “abuse of power” by the Tribunal of the Olt Country, and the “autonomous remedies are admitted and open in other EU Member State legislation”, then it is easy to explain why an appeal directed against a preliminary order that may be challenged only once with the substance of the case, according to the above mentioned legislation, is deemed as admissible.

Prin încheierea pronunțată în ședința publică din 14.11.2006, în dosarul nr. 11254/R/311/2006, aflat pe rolul Judecătorei Slatina, nepublicată, s-a dispus amânarea judecării cauzei, pentru 24.11.2006, și trimiterea dosarului către un alt complet, din oficiu, în baza art. 164 alin. 2 și 3 C.pr.civ., pentru a se discuta eventualitatea conexării cu dosarul nr. 7266/2006, în condițiile legii procesuale.

Împotriva acestei încheieri a formulat recurs, chiar în ședință publică, contestatoarea.

Prin decizia nr. 110/23.01.2007, nepublicată, Tribunalul Olt a admis recursul formulat separat împotriva unei încheieri premergătoare, ce nu întrerupe cursul judecării, casând încheierea, cu încălcarea cu bună știință a dispozițiilor art. 299 alin. 1 raportat la art. 282 alin. 2 C.pr.civ., invocate chiar în cauză de intimată.

Potrivit dispozițiilor art. 282 alin. 2 C.pr.civ., împotriva încheierilor premergătoare nu se poate face apel decât o dată cu fondul²⁴³, în afara de cazul când prin acestea s-a întrerupt cursul judecării, iar în baza art. 299 alin. 1 C.pr.civ., hotărârile date fără drept de apel, cele date în apel, precum și, în condițiile prevăzute de lege, hotărârile altor organe cu activitate jurisdicțională sunt supuse recursului, dispozițiile art. 282 alin. 2 fiind aplicabile în mod corespunzător.

Jurisprudențial, s-a reținut, spre exemplu, că încheierea prin care s-au încuviințat probele și s-a amânat judecata în vederea administrării lor, care nu suspendă judecata pricinii, nu poate fi atacată separat cu recurs (Curtea de Apel București, secția a III-a civilă, decizia civilă nr. 1430/2000²⁴⁴).

Nu sunt incidente nici dispozițiile art. 23 alin. 2 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, potrivit cărora secțiile Înaltei Curți de Casație și Justiție soluționează și recursurile declarate împotriva hotărârilor nedefinitive sau a actelor judecătorești, de orice natură, care nu pot fi atacate pe nici o altă cale, iar cursul judecării a fost întrerupt în fața curților de apel, întrucât litigiul se afla pe rolul unei judecătorei.

Admiterea căii de atac este justificată de instanța de recurs doar prin faptul că “aceste căi de atac autonome sunt deschise și admise și în alte legislații din țările U.E.”, neprecizându-se legile cărui stat au fost aplicate (Uniunea Europeană, dacă despre aceasta era vorba în motivare, în sens restrâns, reprezintă o ordine juridică proprie) într-o situație juridică ce privește trimiterea unui dosar altui complet pentru a discuta o eventuală conexare, fără incidența unor raporturi de drept internațional privat.

243 Excepțiile sunt strict și limitativ prevăzute de Codul de procedură civilă. Spre exemplu, art. 673 indice 11 alin. 4 - Încheierile prevăzute în prezentul articol pot fi atacate separat cu apel. Dacă nu au fost astfel atacate,

aceste încheieri nu mai pot fi supuse apelului o dată cu hotărârea asupra fondului procesului.

244 Publicată în revista *Juridica* nr. 1/2002.

Dacă se considera relevantă jurisprudența în materie (evident inexistentă) a Curții de Justiție a Comunităților Europene, instanța de recurs, ce judeca în ultimul grad de jurisdicție, avea obligația recurgerii la o acțiune preliminară sau la aplicarea directă a dreptului comunitar, prin minima indicare a unei decizii incidente.

Nu se poate vorbi nici de încălcarea art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificată de România prin Legea nr. 30/1994, întrucât statele nu sunt obligate să creeze căi de atac, cu excepția celui de-al doilea grad de jurisdicție în penal, cerut de articolul 2 din Protocolul nr. 7 la Convenție. Numai în măsura în care acestea o fac, au obligația, în temeiul articolului 6 din Convenție, de a asigura respectarea exigențelor unui proces echitabil în căile de atac astfel create (C.E.D.O., *Tolstoy Miloslavsky c. Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord*, hotărârea din 13 iulie 1995).

Prin decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1 din 8 februarie 1994,²⁴⁵ Curtea a statuat că liberul acces la justiție presupune și accesul la mijloacele procedurale prin care se înfăptuiește justiția. Instituirea regulilor de desfășurare a procesului în fața instanțelor judecătorești este de competența exclusivă a legiuitorului.

Cu privire la exercitarea căilor de atac și la concordanța legii procesuale românești cu art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care consacră dreptul persoanei la un proces echitabil, Curtea Constituțională s-a pronunțat prin decizia nr. 73 din 4 iunie 1996,²⁴⁶ statuând

că, în sensul practicii europene, conceptul de “proces echitabil” nu implică în mod necesar “existența mai multor grade de jurisdicție, a unor căi de atac al hotărârilor judecătorești, inclusiv exercitarea acestor căi de atac de către toate părțile din proces”.

Curtea Constituțională a reținut și prin deciziile nr. 92 din 11 septembrie 1996 și nr. 201 din 4 iulie 2002 că stabilirea regulii conform căreia încheierile premergătoare - cu excepția celor prin care s-a întrerupt cursul judecătii - nu pot fi atacate cu apel, decât o dată cu fondul, împiedică prelungirea excesivă a duratei procesului și contribuie, prin aceasta, la soluționarea cauzei într-un termen rezonabil.

Pe lângă soluția inacceptabilă în doctrină și jurisprudență, completul respectiv își permite comentarii publice neprofesioniste și malitioase cu privire la o măsură procesuală legală dispusă de judecătorul primei instanțe, acuzat de “desistare de dosar”, “exces de putere” și care, nici mai mult nici mai puțin, încalcă prevederile “regulamentului instanțelor privind repartizarea aleatorie și continuitatea completului de judecată”.

Dacă până și trimiterea unui dosar unui alt complet pentru discutarea eventualei conexări a două cauze reprezintă pentru Tribunalul Olt “un exces de putere” iar “căile de atac autonome sunt admise și deschise în alte legislații din țările U.E.”, atunci e foarte simplu să explicăm de ce un recurs formulat separat împotriva unei încheieri interlocutorii care, potrivit textelor de lege enunțate anterior, poate fi atacată numai o dată cu fondul, e considerat admisibil.

245 Publicată în M. Of., Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994.

246 Publicată în M. Of., Partea I, nr. 255 din 22 octombrie 1996.